

2011 рік
Відділення філології та мистецтвознавства
Контрольні завдання з української мови та літератури
9 клас
Завдання I рівня

1. Виконайте тестові завдання:

1) У якому рядку мовознавчі терміни безпосередньо стосуються синтаксису?

А Означення, аббревіація, складносурядне речення, лексичне значення, узгодження.

Б Речення, прилягання, обставина, однорідні члени речення, дієвідміна.

В Додаток, словосполучення, складна синтаксична конструкція, підрядний зв'язок, перехідність.

Г Прикладка, безсполучникове речення, пряма мова, порядок слів, недоконаний вид.

Д У всіх випадках є помилки.

1 бал

2) Зазначте рядок, у якому всі іменники в родовому відмінку мають закінчення -у (-ю).

А План, оксамит, роман, матч, відмінок.

Б Жанр, міраж, танок, Амур, гараж.

В Метрополітен, ситець, вік, Іртиш, Львів.

Г Бульйон, банк, матч, зміст, барвінок.

Д Коридор, гурт, процес, прибуток, конус.

1 бал

3) У кожному рядку виявіть слово, у якому не відбувається чергування голосних звуків при його творенні?

А Вечір¹, ківш², овес³, чекати⁴, водевіль⁵.

Б Електропровід¹, тополя², вівці³, таріль⁴, легінь⁵.

В Завод¹, Тернопіль², у зеленому³, Канів⁴, батьків⁵.

Г Папір¹, очі², слобода³, Севастополь⁴, поле⁵.

1 бал

4) Установіть відповідність між художніми засобами та їхніми зразками.

А Люди – прекрасні.

- Земля – мов казка.
Кращого сонця ніде нема (В. Симоненко).
Б Ходить літо берегами
В шумі яворів (В. Сосюра).
В А я дивлюся, поглядаю,
Сміюся сльозами (Є. Маланюк).
Г А в білих пін хвилястогривім рейді
риб щічки розцвітають з глибу dna (Б.-І.Антонич).

- 1 оксиморон
- 2 інверсія
- 3 антитеза
- 4 персоніфікація
- 5 порівняння

2 бали

5) Установіть відповідність між автором і назвою твору:

- | | |
|--------------------------|--------------------------------|
| 1. Г. Сковорода | А „Ой ти, пташко жовтобока...” |
| 2. Ф.Прокопович | Б „Салдацький патрет” |
| 3. Г.Квітка-Основ'яненко | В „Ведмежий суд” |
| 4. М.Вовчок | Г „Володимир” |
| 5. Є.Гребінка | |

2 бали

Завдання II рівня

1. Виконайте частковий орфографічний та пунктуаційний аналіз тексту: замість крапок вставте пропущені орфограми, оформіть речення пунктуаційно.

Моя земля земля моїх батьків Черкащина пр...красна сьогоденням і славна минулим. Ні/би/то Богом посланий цей шматок землі в центрі України де ро...стелила свої площини з південно/західної частини на північний схід в оточенні Н(н)аддніпрянської В(в)исоти порізаної річками ярами та балками вкритої рівнинністю подекуди горбами які перетворилися в не/високі гори що де/ін/де сягають крайнеба. Це К(к)анівсько-М(м)ошногірський К(к)ряж який тягнеться вздовж Д(д)ніпровської долини. Його ще називають К(к)анівськими Г(г)орами або Мошногір...ям.

3 бали

2. Замініть словосполучення синонімічними, використовуючи слова-пароніми з дужок.

Ранок із вітром (вітровий – вітряний); *диплом інженера* (інженерний – інженерський); *виставка книжок* (книжкова – книжна) *театр на периферії* (периферійний – периферичний); *лист із рекомендацією* (рекомендований – рекомендаційний); *майстерня для реставрації* (реставраторська – реставраційна).

3 бали

3. Розкрийте сутність питання:

Визначте в „Посланні до єпископів...” Івана Вишенського риси жанру.

3 бали

Завдання III рівня

1. Виконайте повний синтаксичний розбір речення (підкресліть члени речення, побудуйте структурну схему, дайте загальну характеристику всій конструкції і компонентам як простим реченням), надпишіть частини мови. Виконайте морфемний та словотвірний розбір виділеного слова:

Треба було ще глибоко розуміти, що мова тільки та невичерпно багата й гарна, яка виплекана твоїм рідним народом, яка живиться із народних джерел, що ніколи не замулюються (П. Панч).

4 бали

2. Зробіть цілісний літературознавчий аналіз поезії Ліни Костенко „Мене ізмалку люблять всі дерева...”:

Мене ізмалку люблять всі дерева,
і розуміє бузиновий Пан,
чому верба, від крапель кришталева,
мені сказала: „Здрастуй!” – крізь туман.
Чому ліси чекають мене знову,
на щит піднявши сонце і зорю.
Я їх люблю, я знаю їхню мову.
Я з ними теж мовчанням говорю.

Схема аналізу поетичного тексту

1. Жанр твору.
2. Провідний мотив.
3. Інші мотиви.
4. Основні зображувально-виражальні засоби.
5. Система віршування.
6. Вид стопи.

7. Віршовий розмір(якщо силабо-тонічна система віршування).
8. Вірш римований чи неримований.
9. Спосіб римування.
10. Рима.
11. Вірш строфічний чи нестрофічний.
12. Вид строфи.

4 бали

3. Напишіть твір на одну з тем:

- *Як не любити любов'ю наснажених,
Мудрістю сповнених книг... (М.Рильський).*
- *«Він між нами тепер! Він зібрав нас усіх!
Хто ж на поклик його озветься?
З-поза довгих ста літ чи ви чуєте сміх?
То Іван Котляревський сміється» (М.Вороний).*
- *Хто зневажає рідний край, той серцем немощний каліка (Т.Шевченко)*

4 бали

Відділення філології та мистецтвознавства
Контрольні завдання з української мови та літератури
10 клас
Завдання I рівня

1. Виконайте тестові завдання:

1) У якому рядку подано слова, що є завжди вставними?

- А Мабуть, може, навіть, будь ласка, по-перше.
- Б Мовляв, чесно кажучи, по-третє, отже, крім того.
- В Адже, принаймні, правду кажучи, здається, на жаль.
- Г До речі, а втім, так би мовити, либонь, немовбито.
- Д По-друге, здається, за інформацією, таким чином, зокрема.

1 бал

2) Зазначте рядок, у якому допущено помилку в правописі особових закінчень дієслів.

- А Бачимось, говориш, сиплеш, купаєшся, колються.
- Б Одужаєш, відпорюють, стругаєш, завадиш, стежиш.
- В Крають, перемелиш, вишиєш, натерпишся, переможеш.
- Г Складатимеш, ображатимешся, спить, трясеться, воджу.
- Д Розіллеш, хилишся, зачинаєш, спізнишся, завадиш.

1 бал

3) У кожному рядку знайдіть зайвий іменник (за групою).

- А Рівень¹, Софія², ступінь³, дріб⁴, край⁵.
- Б Незнайко¹, залізо², Сава³, зв'язкова⁴, мишва⁵.
- В Весляр¹, вапняр², пожежа³, муляр⁴, огорожа⁵.
- Г Камінь¹, узбережжя², долоня³, соловей⁴, гусінь⁵.

1 бал

4) Установіть відповідність між назвою твору та уривком.

- А Вічний революціонер –
Дух, наука, думка, воля.
- Б Стоїть гора високая;
Зелений гай шумить.
- В Панів за те там мордовали
І жарили зо всіх боків,

Що людям льготи не давали
І ставили їх за скотів.
Г За Києвом та за Дніпром
Попід темним гаєм,
Ідуть шляхом чумаченьки,
Пугача співають.

1. „Журба” Л. Глібова.
2. „Гімн” І. Франка.
3. „Всякому місту звичай і права” Г. Сковороди.
4. „Катерина” Тараса Шевченка.
5. „Енеїда” І. Котляревського.

2 бали

5) Установить відповідність між назвами творів і стилем.

- | | |
|---------------------------------------|------------------|
| 1. „Хіба ревуть воли, як ясла повні?” | А романтизм |
| 2. „Чорна рада” | Б реалізм |
| 3. „Бджола і Шершень” | В сентименталізм |
| 4. „Маруся” | Г бароко |
| | Д класицизм |

2 бали

Завдання II рівня

1. Виконайте частковий орфографічний та пунктуаційний аналіз тексту: замість крапок вставте пропущені орфограми, оформіть речення пунктуаційно.

Найцінніше багатство моєї землі люди які з(с)/покон/віків не/скорено несли прапор боро...ьби за її національно/соціальне визволення. Всесвітньо/відомі імена Тараса Шевченка і Богдана Хмельницького стали національними символами українського народу його героїчною м...нтальністю. І скільки їх не/зборених майстрів українського нев...янучого слова й пензля невмирущої української пісні творців національної культури імена яких безперечно замовчувалися або промовлялися неголосно бе...звучно всі вони сподвижники минулого і керманічі майбутнього є гордістю моєї Ч(ч)еркаської З(з)емлі.

3 бали

2. Запропонуйте правильні варіанти до поданих конструкцій, що засвідчують порушення норм літературної мови.

Таке ставлення являється причиною; моя точка зору така; діюче законодавство; дослідження в області фізики; бувший президент; гарно виглядаєш.

3 бали

3. З'ясуйте сутність питання:

Дайте вичерпну інформацію про фільм (знятий за однойменним твором М. Коцюбинського), поява якого на екранах мала вплив на розвиток літератури і культури загалом другої половини ХХ ст.

3 бали

Завдання III рівня

1. Виконайте повний синтаксичний розбір речення (підкресліть члени речення, побудуйте структурну схему, дайте загальну характеристику всій конструкції і компонентам як простим реченням), надпишіть частини мови. Виконайте морфемний та словотвірний розбір виділеного слова:

Хай це, можливо, і не найсуттєвіше, але ти, дитино, покликана захищати своїми долоньками крихітну свічку букви „І”, а також, витягнувшись на пальчиках, оберігати місячний серпик букви „Є”, що зрізаний з неба разом із ниточкою, бо кажуть, дитино, що мова наша – солов'їна (І. Малкович).

4 бали

2. Зробіть цілісний літературознавчий аналіз поезії В. Беля

Співало літо рясно на покосах,
Петрівка жар із горна вимітала,
Блакить прозора в променистих росах
Початок літа в чебрецях купала.

Ріки манила прохолода синя,
Забута пісня аж у саме серце,
І матіола п'яно попросила
Зібрати щастя в золоте відерце.

Стара черемха задро поглядала
На першу вишню, визрілу несміло,
А літо, мов на крилах, колихало
Надій людських гармонію стосило.

Схема аналізу поетичного тексту

1. Жанр твору.
2. Провідний мотив.
3. Інші мотиви.
4. Основні зображувально-виражальні засоби.
5. Система віршування.
6. Вид стопи.
7. Віршовий розмір(якщо силабо-тонічна система віршування).
8. Вірш римований чи неримований.
9. Спосіб римування.
10. Рима.
11. Вірш строфічний чи нестрофічний.
12. Вид строфи.

4 бали

3. Напишіть твір на одну із тем:

- *Ідеали духовності в поетичному осягненні Лесі Українки (за драмою-феєрією «Лісова пісня»).*
- *Зелена казка гір Іванка та Марічки (за повістю М.Коцюбинського «Тіні забутих предків»).*
- *Важкий хрест героїв новели В.Стефаника «Камінний хрест».*

4 бали

Відділення філології та мистецтвознавства
Контрольні завдання з української мови та літератури
11 клас
Завдання I рівня

1. Виконайте тестові завдання:

1) Визначте, у якому рядку всі наведені лексеми об'єднані родовим поняттям „сполучні слова”.

- А Хто, чий, чому, якщо, де.
- Б Якби, скільки, тому що, чого, чим.
- В Який, котрий, куди, звідки, поки.
- Г Як, коли, щоб, навіщо, наскільки.
- Д Немає правильного варіанта.

1 бал

2) Зазначте рядок, в якому допущено помилку в правописі відмінкових закінчень числівників.

- А Двомастами, шістдесяти, п'ятнадцятьма, дев'яноста дев'ятьма, тисячею.
- Б Чотирьомстам, шістнадцятьох, одинадцятьома, вісьмомастами, на семистах.
- В Дванадцятьма, сорока, сьома, одинадцятьох, тридцятьом трьом.
- Г Чотирмастами, двома тисячами, п'ятьмадесятьма, п'ятьма другими, двома цілими сорока сотими.
- Д Двадцятьом сімом, п'ятистам сорока двом, дев'яноста вісьма, нулем, вісімдесятьох вісьмох.

1 бал

3) Зазначте в кожному рядку порядковий номер слова, що містить помилки у фонетичному записі?

- А [нап'івсón:ий]¹, [с'ц'іл'уйет'с'а]², [доц':і]³, [пе^нре^н'іш:и^с']⁴, [е^нгзот'ч'н'іс'т']⁵.
- Б [рошчле^ннув'ав]¹, [аг'ен'с'кий]², [с'умоц':і]³, [йакб'у]⁴, [п'р'іхвос'н'і]⁵.
- В [норв'ез'ц'й'а]¹, [рож:и^св'уц':а]², [шч'іпл'увач]³, [студ'ен'с'киї]⁴, [с'м'ій'ес':а]⁵.
- Г [рож:эвр'іус'а]¹, [т'іц':і]², [п'р'івогз'ал'ний]³, [стр'асбург]⁴, [с'в'іт'ац':а]⁵.

1 бал

4) Установіть відповідність між назвами творів та проблемами.

- А „Маруся Чурай ” Л. Костенко

- Б „Камінний хрест” В. Стефаника
В „Мойсей” І.Франка
Г „Кайдашева сім’я” Н. Левицького

1. Внутрішнє роздвоєння людини між гуманізмом і обов’язком.
2. Митця і суспільства.
3. Батьків і дітей.
4. Нерозривної єдності з рідною землею.
5. Взаємини народу й вождя.

2 бали

5) Якому з наведених нижче уривків відповідає така схема віршового розміру.

UU -UUUUU
UUUUUU
UUUUUUU
UUUUUU

- А** Ви знаєте, як липа шелестить
У місячні весняні ночі?
Кохана спить, кохана спить,
Піди збуди, цілуй їй очі.
(Павло Тичина)
- Б** І минатиме час, нанизавши
Сотні вражень, імен і країн, –
На сьогодні, на завтра, назавжди!
Ти залишишся в серці моїм.
(Ліна Костенко)
- В** На тихім озері, де мліють верболози,
давно приборкані, і влітку, й восени
то плюскоталися, то плавали вони,
і шиїгнулися у них, як буйні лози.
(М.Драй-Хмара)
- Г** Хмарина в небі голубім
Пливе, як мрія, самотно,
І вітру раннього потоки
Несуть її крилом своїм.
(А. Малишко)

2 бали

Завдання II рівня

1. Виконайте частковий орфографічний та пунктуаційний аналіз тексту: замість крапок вставте пропущені орфограми, оформіть речення пунктуаційно.

Герб у перекладі з німецької означає спадкоємець. З/давніх/давен цей с...мволічний знак був ознакою роду міста держави і п...р...давався з(с)покон/вічно в спадщину. Його зображували у вигляді геометричних фігур небесних світил різних видів зброї образів тварин і птахів. З історії відомо що найстаріший герб України-Руси тризуб герб Львова та Гали...чини лев запоро...кого війська озброєний козак.

На/передо/дні відзначення 50-річчя утворення Черкаської області було оголош...но конкурс на новий герб Черкащини. Численні вітання полинули до подру...жя Олександри і Миколи Теліженків їхній проект отримав найбільше визнання громад...кості.

3 бали

2. У кожному з наведених речень упишіть єдино можливе для цього випадку дієслово:

Обидві сторони _____ договір про співпрацю.

_____ на увагу ініціативність працівників установи.

Нашого класного керівника _____ на посаду заступника директора з навчальної роботи.

Сильні морози _____ шкоди посівам зернових.

Я хочу на "відмінно" _____ вступні екзамени.

Моє найбільше бажання _____ до університету.

3 бали

3. Розкрийте сутність неокласицизму. Назвіть „п'ятірне тріо” неокласиків.

3 бали

Завдання III рівня

1. Виконайте повний синтаксичний розбір речення (підкресліть члени речення, побудуйте структурну схему, дайте загальну характеристику всій конструкції і компонентам як простим реченням), надпишіть частини мови. Виконайте морфемний і словотвірний розбір виділеного слова:

Колись світ завойовували тучі безжальних залізних вершників, і дикі орди розповзалися по землі, як весняна вода по луках, а тепер так само розповзаються по планеті ці виплуди хворобливої торгашеської уяви, перед якою безсилі кордони, уряди і навіть голоси почуттів, які завжди переважали усе на світі (П. Загребельний).

4 бали

2. Зробіть цілісний літературознавчий аналіз поезії М.Вінграновського:

Щока та тінь, та тінні очі,
І ми самі на самоті...
І дощ цілує опівночі
Кульбаби очі золоті.

Десь кінь ірже – його не чути,
Десь хто іде – його не знать.
Тебе любити – не збагнути,
Прощанням щастя доганяють...

Але в кульбабі дощ забутий,
Де в гromі скупане весло...
Не все те є, що мало бути,
Бо й щось до нас було – збуло.

На віки вічні і на завтра,
Як і на вчора, як тепер,
І мерзлу землю гріє ватра, -
На ватрі вогник перемерх.

Схема аналізу поетичного тексту

1. Жанр твору.
2. Провідний мотив.
3. Інші мотиви.
4. Основні зображувально-виражальні засоби.
5. Система віршування.
6. Вид стопи.
7. Віршовий розмір(якщо силабо-тонічна система віршування).
8. Вірш римований чи неримований.
9. Спосіб римування.
10. Рима.
11. Вірш строфічний чи нестрофічний.

12. Вид строфи.

4 бали

3. Напишіть твір на одну із тем:

- *“Справжній класик... – це той письменник, який легко став сучасником усіх епох” (Сент-Бев).*
- *“А мені ти фата-моргана на пісках емігрантських сахар” (образ України у творчості поетів-емігрантів).*
- *Коли в людини є народ, тоді вона уже людина (Л.Костенко)*

4 бали